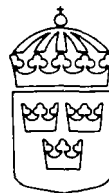

Regeringens proposition

1994/95:36

Övergången från EES till EU – vissa kompletterande bestämmelser

Prop.
1994/95:36

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 20 oktober 1994

Ingvar Carlsson

Mats Hellström
(Utrikesdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner ett avtal mellan EFTA-länderna Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike om övergångsbestämmelser för en period efter vissa EFTA-staters anslutning till Europeiska unionen.

Avtalet utgör en uppföljning av anslutningsfördraget och innebär bl.a. att EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen under en övergångsperiod ges viss fortsatt behörighet enligt avtalet mellan EFTA-länderna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol, även om ett eller flera EFTA-länder skulle bli medlemmar av unionen.

I propositionen föreslås vidare att avtalet inkorporeras genom en särskild lag och att övergångsbestämmelserna i nu liggande förslag till lag med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen ändras såvitt avser övergångsbestämmelserna.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om övergångsbestämmelser för en period efter vissa EFTA-staters anslutning till Europeiska unionen	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen	9
3	Ärendet och dess beredning	10
3.1	Bakgrund	10
3.2	Lagrådet	10
4	Förhållandena under EES	11
4.1	Allmänt om EES-avtalet	11
4.2	EFTA:s övervakningsmyndighet	12
4.3	EFTA-domstolen	14
5	Övergången från EES till EU	17
5.1	Anslutningsfördraget	17
5.2	Övergångsavtalet	18
6	Godkännande av övergångsavtalet	25
7	Lagstiftningsfrågor	26
8	Kostnader	27
Bilaga 1	Övergångsavtalet på engelska	28
Bilaga 2	Övergångsavtalet på svenska	33
Bilaga 3	Artikel 172 i anslutningsakten	38
	Utdrag ur protokoll vid regeringsammanträde den 20 oktober 1994	40

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner avtalet mellan Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike om övergångsbestämmelser för en period efter vissa EFTA-staters anslutning till Europeiska unionen,
2. antar regeringens förslag till lag om övergångsbestämmelser för en period efter vissa EFTA-staters anslutning till Europeiska unionen,
3. antar regeringens förslag till lag om ändring i förslaget till lag med anledning av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om övergångsbestämmelser för en period efter vissa EFTA-staters anslutning till Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag gäller tillämpningen av avtalet den 28 september 1994 mellan Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike om övergångsbestämmelser för en period efter vissa EFTA-staters anslutning till Europeiska unionen (övergångsavtalet).

2 § Artiklarna 1 - 9 i övergångsavtalet skall gälla som svensk lag.
Den svenska texten till avtalet finns i *bilagan* till denna lag¹.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹Texterna på de övriga språken finns tillgängliga hos Utrikesdepartementet.

AVTAL
OM ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER
FÖR EN PERIOD EFTER VISSA EFTA-STATERS ANSLUTNING
TILL EUROPEISKA UNIONEN

Prop. 1994/95:36
Bilaga

REPUBLIKEN FINLAND,
REPUBLIKEN ISLAND,
KONUNGARIKET NORGE,
KONUNGARIKET SVERIGE OCH
REPUBLIKEN ÖSTERRIKE

HAR ENATS OM FÖLJANDE

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, nedan kallat EES-avtalet,

med beaktande av avtalet mellan EFTA-staterna om upprättandet av en övervakningsmyndighet och en domstol, nedan kallat övervakningsavtalet, och

med beaktande av följande:

Fördraget om Konungariket Norges, Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning till Europeiska unionen, nedan kallat anslutningsfördraget, undertecknades på Korfu den 24 juni 1994.

Det är nödvändigt att fastställa vissa övergångsbestämmelser för verksamheten hos EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen.

Rättigheter och förpliktelser, särskilt rättigheter för enskilda och företag, som har uppkommit inom ramen för EES-avtalet, måste garanteras även efter vissa EFTA-staters anslutning till Europeiska unionen.

Det här avtalet påverkar rättigheterna och förpliktelserna för enskilda och företag från såväl anslutande EFTA-stater som EFTA-stater som inte ansluter sig och tredje land.

ARTIKEL 1

1. Bestämmelserna i övervakningsavtalet skall, i deras lydelse enligt det här avtalet, fortsätta att gälla under en övergångsperiod efter den dag då anslutningsfördraget träder i kraft för de EFTA-stater som ansluter sig till Europeiska unionen.

2. Det här avtalet skall också gälla för en EFTA-stat som inte ansluter sig till Europeiska unionen vad gäller ärenden där de händelser som givit upphov till ett förfarande inträffade före anslutningen.

En sådan stat skall inte, genom bestämmelser i övervakningsavtalet eller det här avtalet, hindras från att besluta att EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen skall agera i ärenden där de händelser som givit upphov till ett förfarande inträffade efter anslutningen, med vilken sammansättning som helst och med den personal som EFTA-staten i fråga anser lämplig.

Om två eller flera EFTA-stater inte ansluter sig till Europeiska unionen skall det beslut som avses i andra stycket fattas i samförstånd av dessa staters regeringar.

ARTIKEL 2

EFTA:s övervakningsmyndighet skall så snart som möjligt efter anslutningen, till Europeiska kommissionen överlämna alla anmälningar och underrättelser som den har mottagit från eller som gäller en anslutande EFTA-stat i enlighet med EES-avtalet och övervakningsavtalet samt som, om den anslutande staten hade varit medlem av Europeiska unionen, skulle ha getts in till kommissionen.

ARTIKEL 3

EFTA:s övervakningsmyndighet skall så snart som möjligt efter anslutningen, till Europeiska kommissionen överlämna anhängiga ärenden som till följd av anslutningen omfattas av kommissionens behörighet.

Detta gäller följande ärenden:

– Ärenden som handläggs enligt artiklarna 53, 54, 57, 61 och 62 eller 65 i EES-avtalet eller artikel 1 eller 2 i protokoll 25 till det avtalet, inbegripet ärenden där de faktiska omständigheterna inträffat före anslutningen.

– Alla andra ärenden som har väckts hos EFTA:s övervakningsmyndighet inom ramen för övervakningsförfarandet enligt EES-avtalet.

ARTIKEL 4

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 2 och 3 får EFTA:s övervakningsmyndighet efter anslutningen endast utföra de uppgifter som hänger samman med dess roll i förfaranden inför EFTA-domstolen.

2. EFTA:s övervakningsmyndighet skall emellertid, under tre månader efter anslutningen, behålla sin behörighet vad gäller ärenden där de

händelser som givit upphov till ett förfarande inträffade före anslutningen och som inte till följd av anslutningen omfattas av Europeiska kommissionens behörighet.

Prop. 1994/95:36
Bilaga

ARTIKEL 5

1. Efter anslutningen får nya förfaranden inledas inför EFTA-domstolen endast i ärenden där de händelser som enligt EES-avtalet eller övervakningsavtalet givit upphov till ett förfarande inträffade före anslutningen och där en ansökan lämnas till EFTA-domstolen inom tre månader efter anslutningen. En talan enligt artikel 36 eller 37 i övervakningsavtalet får emellertid väckas inom de tidsfrister som anges i artikel 36 tredje stycket och artikel 37 andra stycket i övervakningsavtalet, i dess lydelse enligt artikel 6 a i det här avtalet.

2. Efter anslutningen får nya förfaranden enligt artikel 32 i övervakningsavtalet inte inledas inför EFTA-domstolen.

ARTIKEL 6

För det här avtalet gäller följande:

a) De tidsfrister som fastställs i artikel 36 tredje stycket och artikel 37 andra stycket i övervakningsavtalet skall efter anslutningen vara en månad.

b) Den tidsfrist som fastställs i artikel 20 i protokoll 5 till övervakningsavtalet skall efter anslutningen vara en månad.

c) EFTA-domstolen uppmuntras att förkorta de processuella tidsfrister som fastställts i dess rättegångsregler, antingen allmänt eller i enskilda ärenden, med vederbörlig hänsyn till de berörda parternas grundläggande processuella rättigheter. För de beslut som EFTA-domstolen fattar i detta avseende krävs inget godkännande av EFTA-staternas regeringar.

ARTIKEL 7

EFTA-domstolen skall avsluta alla anhängiga ärenden inom sex månader efter anslutningen. Regeringarna för parterna till det här avtalet får emellertid, senast sju veckor före utgången av dessa sex månader, i samförstånd förlänga denna period med högst sex månader.

ARTIKEL 8

Artikel 13 i protokoll 5 till övervakningsavtalet skall inte tillämpas på

ARTIKEL 9

1. Detta avtal är upprättat i ett enda original på engelska, finska, isländska, norska, svenska och tyska, vilka samtliga texter är lika giltiga.

2. Detta avtal skall ratificeras av de avtalsslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella krav.

Det skall deponeras hos Sveriges regering, som skall överlämna bestyrkta kopior till alla övriga avtalsslutande parter.

Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Sveriges regering som skall anmäla detta till alla övriga avtalsslutande parter.

3. Detta avtal träder i kraft mellan Republiken Finland, Republiken Island, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike samma dag som anslutningsfördraget, under förutsättning att dessa stater har deponerat sina ratifikationsinstrument före den dagen.

Efter den dagen träder detta avtal i kraft den första dagen i månaden efter den då den sista deponeringen gjordes. Om denna deponering görs senare än femton dagar före påföljande månads början träder detta avtal emellertid i kraft först den första dagen i den andra månaden efter den då deponeringen gjordes.

4. Furstendömet Liechtenstein kan ansluta sig till detta avtal samma dag, under förutsättning att EES-avtalet och övervakningsavtalet senast den dagen har trätt i kraft med avseende på Liechtenstein och att Liechtenstein har deponerat sitt anslutningsinstrument avseende detta avtal. Efter den dagen kan Liechtenstein ansluta sig till detta avtal den första dagen i månaden efter den då Liechtensteins anslutningsinstrument avseende detta avtal har deponerats, under förutsättning att EES-avtalet och övervakningsavtalet har trätt i kraft med avseende på Liechtenstein.

Anslutningsinstrumentet skall deponeras hos Sveriges regering som skall anmäla detta till alla avtalsslutande parter.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta avtal.

Som skedde i Bryssel den 28 september 1994.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Prop. 1994/95:36

Härigenom föreskrivs att ikraft- och övergångsbestämmelserna till lagen med anledning av Sveriges anslutning Europeiska unionen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse¹

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995, då lagen (1992:1317) om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) skall upphöra att gälla. Den upphävda lagen skall dock fortsätta att tillämpas på förhållanden som hänför sig till den tid under vilken lagen varit i kraft med de undantag som följer av fördraget den 24 juni 1994 om Konungariket Norges, Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft *den dag regeringen bestämmer såvitt avser b) och i övrigt* den 1 januari 1995, då lagen (1992:1317) om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) skall upphöra att gälla. Den upphävda lagen skall dock fortsätta att tillämpas på förhållanden som hänför sig till den tid under vilken lagen varit i kraft med de undantag som följer av

a) fördraget den 24 juni 1994 om Konungariket Norges, Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning till Europeiska unionen, och

b) lagen (1994:000) om övergångsbestämmelser för en period efter vissa EFTA-staters anslutning till Europeiska unionen.

De fördrag och andra instrument som anges i 4 § skall kungöras i Svensk författningssamling (SFS).

¹ Lydelse enligt prop. 1994/95:19.

3.1 Bakgrund

Sveriges förhandlingar om medlemskap i Europeiska unionen (EU) resulterade den 24 juni i år i ett anslutningsfördrag mellan Europeiska unionens medlemsländer och de ansökande länderna Norge, Österrike, Finland och Sverige. Svenska folket skall i en folkomröstning den 13 november 1994 ta ställning till om Sverige i enlighet med anslutningsfördraget skall inträda som medlem i unionen eller inte.

I propositionen 1994/95:19 Sveriges medlemskap i Europeiska unionen föreslås bl.a. att riksdagen godkänner anslutningsfördraget och antar förslag till lag med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Vid ett svenskt medlemskap blir EG:s regler och bestämmelserna i anslutningsfördraget gällande i Sverige. Det framgår av den föreslagna anslutningslagen som träder i kraft vid anslutningen. Anslutningslagen innehåller en övergångsbestämmelse som rör övergången från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) till EU och som anger att EES-lagen skall upphöra att gälla men fortsätta att tillämpas på förhållanden som hänför sig till den tid under vilken lagen varit i kraft med de undantag som följer av anslutningsfördraget.

Som närmare framgår av medlemskapspropositionen behövs därutöver vissa kompletterande bestämmelser för att säkerställa bl.a. att EFTA-institutionerna EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen trots att övervakningsavtalet upphör att gälla i förhållande till de EFTA-stater som blir medlemmar i EU, kan färdigbehandla vissa ärenden som hänför sig till tiden för EES-avtalet. Ett avtal om detta, i fortsättningen kallat övergångsavtalet, har nu undertecknats. Övergångsavtalet i engelsk och svensk text finns i *bilaga 1 och 2*.

Övergångsreglerna har behandlats bl.a. i den referensgrupp inom regeringskansliet som upprättats för integrationsrättsliga frågor. Övergången från EES till EU från rättsliga synpunkter har också behandlats i betänkandet Anslutning till EU – förslag till övergripande lagstiftning (SOU 1994:10), som också remissbehandlats.

Regeringen tar i denna proposition upp frågan om godkännande av övergångsavtalet och lagstiftningsfrågor med anledning av avtalet.

3.2 Lagrådet

Lagrådets yttrande har inhämtats över förslaget till anslutningslag (prop. 1994/95:19, bilaga 8). Huvudprinciperna när det gäller de rättsliga aspekterna med avseende på övergången från EES till EU har således behandlats där. De nu aktuella kompletterande lagförslagen är av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Yttrande från Lagrådet har därför inte inhämtats i detta lagstiftningsärende.

4.1 Allmänt om EES-avtalet

Den 2 maj 1992 undertecknade EG och de tolv nuvarande medlemsländerna i EU och EFTA-länderna avtalet om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES). Avtalet går i korthet ut på att EFTA-länderna får del av EG:s inre marknad. Avtalet omfattar bl.a. en huvuddel och ett stort antal bilagor. I bilagorna görs hänvisningar till ca 1600 EG-rättsakter som med nödvändiga anpassningar integrerats i avtalet.

Samtidigt undertecknade också EFTA-länderna två avtal sinsemellan. Dessa är avtalet om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol (övervakningsavtalet) och avtalet om en ständig kommitté för EFTA-staterna (kommittéavtalet). Därutöver undertecknades ett avtal om en kommitté med ledamöter från EFTA-staternas parlament. Avtalen har godkänts av riksdagen (prop. 1991/92: 170 (bil.1), bet. 1992/93:EU 1, rskr. 1992/93:18).

Sedan Schweiz efter en folkomröstning inte hade möjlighet att ratificera EES-avtalet eller de tre EFTA-avtalen, utarbetades kompletterande avtal, s.k. justeringsprotokoll med nödvändiga ändringar i avtalen. Dessa har också godkänts av riksdagen (prop. 1992/93:225 bet. 1992/93:EU 3, rskr. 1992/93: 404).

EES-avtalet huvuddel och vissa bestämmelser i EES-avtalets protokoll har införlivats med svensk rätt genom lagen (1992:1317) om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES). I samma lag har också övervakningsavtalets huvuddel jämte protokollen 1 - 4 införlivats med svensk rätt.

EES-avtalet har sedermera utökats med ytterligare närmare 500 EG-rättsakter genom beslut av av EES-kommittén den 21 mars 1994. Riksdagen har godkänt även dessa ändringar (prop. 1993/94:203, bet. UU23, rskr. 1993/94:367).

Syftet med EES-avtalet är att skapa ett dynamiskt och homogent EES med lika konkurrensvillkor och med respekt för samma regler för enskilda och företag (artikel 1 i EES-avtalet). För att uppnå detta syfte räcker det emellertid inte att gemensamma regler finns; reglerna måste också införlivas, tolkas och tillämpas på ett enhetligt sätt.

Inom EU är det kommissionen och EG-domstolen som har till uppgift att säkerställa att EG-reglerna införlivas, tolkas och tillämpas på ett enhetligt sätt. Under EES-förhandlingarna stod det tidigt klart att motsvarande institutioner skulle behövas också på EFTA-sidan.

Mot denna bakgrund infördes i artikel 108.1 i EES-avtalet en bestämmelse om att EFTA-länderna skulle upprätta en oberoende övervakningsmyndighet (EFTA:s övervakningsmyndighet) samt skapa förfaranden liknande dem som finns inom gemenskapen, däri inbegripet förfaranden för att säkerställa att skyldigheterna enligt EES-avtalet uppfylls och för att kontrollera lagenligheten av åtgärder av EFTA:s övervakningsmyndighet gällande konkurrens.

Genom artikel 108.1 ålades EFTA-länderna således att upprätta en oberoende övervakningsmyndighet samt att ge denna övervakningsmyndighet samma befogenheter som kommissionen har såvitt avser övervakning inom gemenskapen.

I artikel 108.2 anges att EFTA-länderna skall upprätta en domstol (EFTA-domstolen). EFTA-domstolen skall, i enlighet med ett särskilt avtal mellan EFTA-länderna, vad gäller tillämpningen av EES-avtalet, vara behörig särskilt för

- a) mål eller ärenden som rör övervakningsförfarandet avseende EFTA-länderna,
- b) överklaganden av beslut på konkurrensområdet i ärenden som fattats av EFTA:s övervakningsmyndighet,
- c) lösning av tvister mellan två eller flera EFTA-länder.

Artikel 108.2 innebär således att EFTA-länderna åläggs att upprätta en EFTA-domstol med behörighet som i stor utsträckning motsvarar EG-domstolens.

Genom övervakningsavtalet, som trädde i kraft samtidigt med EES-avtalet, upprättades såväl EFTA:s övervakningsmyndighet som EFTA-domstolen. Avtalet innehåller närmare bestämmelser om dessa två institutioners sammansättning och behörighet. Enligt artikel 50.2 i övervakningsavtalet skall varje EFTA-stat som ansluter sig till Europeiska gemenskapen upphöra att vara part i avtalet samma dag som anslutningen blir gällande.

4.2 EFTA:s övervakningsmyndighet

EFTA:s övervakningsmyndighet består av fem ledamöter. Dessa ledamöter skall vara oberoende i förhållande till sina respektive regeringar och får varken söka eller ta emot instruktioner från parlament, regeringar, organisationer etc. Beslut fattas med enkel majoritet. Det krävs tre ledamöter för beslutförhet. Till sin hjälp har ledamöterna ett hundratal anställda som bereder de frågor som övervakningsmyndigheten fattar beslut om. Övervakningsmyndigheten har sitt säte i Bryssel.

Dess uppgifter kan delas in i två kategorier, nämligen övervakning och administrativa uppgifter.

Övervakningsuppgifterna kan i sin tur delas in i fyra olika delområden beroende på de olika förfaranderegler som tillämpas. Dessa områden är allmän övervakning och övervakning på områdena upphandling, statsstöd och konkurrens.

Allmän övervakning

Bestämmelser om allmän övervakning finns i artiklarna 22 och 31 i övervakningsavtalet. Av dessa artiklar framgår att EFTA:s övervakningsmyndighet skall övervaka att EFTA-länderna uppfyller sina

åtaganden enligt EES-avtalet. Det kan t.ex. röra sig om huruvida nationell lagstiftning strider mot diskrimineringsförbudet i EES-avtalet eller frågor om hur EFTA-länderna införlivar direktiv som omfattas av EES-avtalet.

Om EFTA:s övervakningsmyndighet misstänker att EES-avtalets bestämmelser inte iakttas, inleds en dialog med det berörda landet. För att skaffa sig en bättre överblick över det rådande läget kan övervakningsmyndigheten t.ex. begära in nödvändig information från landet i fråga, rådfråga oberoende experter etc. Om EFTA:s övervakningsmyndighet finner att det berörda EFTA-landet inte uppfyller sina förpliktelser enligt EES-avtalet, kan den utfärda en s.k. formell underrättelse. I den ombeds landet att inkomma med synpunkter beträffande den påstådda överträdelsen, vanligtvis inom två månader.

Om landet i fråga bestrider det påstådda fördragsbrottet, inte vidtar rättelse eller om landet inte svarar alls, kan EFTA:s övervakningsmyndighet utfärda ett motiverat yttrande. Rättar sig landet inte efter övervakningsmyndighetens yttrande inom föreskriven tid, kan frågan föras till EFTA-domstolen.

Det förfarande som EFTA:s övervakningsmyndighet följer när det gäller allmän övervakning är identiskt med det förfarande som kommissionen följer enligt artikel 169 i Romfördraget.

Offentlig upphandling

Av bestämmelserna i artikel 23 och protokoll 2 till övervakningsavtalet framgår att EFTA:s övervakningsmyndighet också skall övervaka att EES-avtalets bestämmelser på området för offentlig upphandling iakttas av EFTA-länderna.

Om en klar och konkret överträdelse av upphandlingsreglerna uppmärksammas, kan EFTA:s övervakningsmyndighet vända sig till det berörda EFTA-landet och begära rättelse. EFTA-landet kan då meddela övervakningsmyndigheten att man vidtagit rättelse, lämna en motiverad förklaring till varför rättelse inte vidtagits eller ange att upphandlingen uppskjutits. Anser EFTA:s övervakningsmyndighet att svaret är otillfredsställande, kan den väcka talan mot EFTA-landet inför EFTA-domstolen.

Det förfarande som nu beskrivits är identiskt med det som kommissionen tillämpar i förhållande till medlemsstaterna inom EU enligt det s.k. första rättsmedelsdirektivet.

Offentliga stöd

Av bestämmelserna i artikel 24 och protokoll 3 till övervakningsavtalet framgår att EFTA:s övervakningsmyndighet skall övervaka att EES-avtalets bestämmelser på området för offentliga stöd iakttas av EFTA-länderna.

EFTA:s övervakningsmyndighet skall således pröva om stödåtgärder

i EFTA-länderna är förenliga med EES-avtalet. I detta syfte skall övervakningsmyndigheten granska såväl befintliga som planerade stöd för att avgöra om dessa är förenliga med EES-avtalets stödbestämmelser. Om ett EFTA-land ger stöd utan att anmäla detta till EFTA:s övervakningsmyndighet eller om stöd ges trots att EFTA:s övervakningsmyndighet sagt nej, kan övervakningsmyndigheten väcka talan mot EFTA-landet i fråga vid EFTA-domstolen. EFTA:s övervakningsmyndighet kan också kräva att EFTA-landet i fråga återkräver ett felaktigt utbetalat stöd.

Det förfarande som nu beskrivits är identiskt med det som kommissionen tillämpar i förhållande till medlemsstaterna inom EU enligt artikel 93 i Romfördraget.

Konkurrensfrågor

Ovan nämnda övervakningsuppgifter utför EFTA:s övervakningsmyndighet i förhållande till EFTA-länderna som sådana. På konkurrensområdet har emellertid EFTA:s övervakningsmyndighet långtgående befogenheter också i förhållande till företag och enskilda. Protokoll 4 till övervakningsavtalet anger att avtal, samordnade förfaranden m.m. som begränsar konkurrensen inom EES eller missbruk av en dominerande ställning på EES-marknaden är förbjudna utan att det krävs föregående beslut om detta. Förfaranden som strider mot detta förbud kan föranleda kraftiga administrativa böter. För att undvika detta kan näringsidkare och företag anmäla avtal till EFTA:s övervakningsmyndighet för s.k. icke-ingripandebesked, dvs. ett besked att avtalet inte omfattas av konkurrensreglerna i EES-avtalet, eller för att få ett beslut om undantag från förbudet. Endast anmälda avtal är skyddade från böter fram till beslutstidpunkten.

Övervakningsmyndighetens behörighet på konkurrensområdet motsvarar den som kommissionen har enligt rådets förordning (EEG) nr 17/62. På områdena för transport, företagsfusioner och kol- och stål gäller särskilda förfaranderegler inom gemenskapen. De förfaranderegler EFTA:s övervakningsmyndighet följer på dessa områden motsvarar dem som gäller för kommissionen inom EU.

4.3 EFTA-domstolen

EFTA-domstolen består av fem domare. Domarna tillsätts av EFTA-ländernas regeringar i samförstånd. Domstolen fattar beslut i plenum och med enkel majoritet. Tre ledamöter krävs för beslutförhet.

Till sin hjälp har domarna var sin rättssekreterare (eng. legal secretary). Vidare finns två jurister vid domstolen som skall bistå med utredningar om nationella förhållanden i EFTA-länderna. En justitiesekreterare biträder domstolen i dess arbete. Sammanlagt är ett trettiotal personer verksamma vid EFTA-domstolen. Domstolen har sitt säte i Genève.

EFTA-domstolens behörighet

EFTA-domstolens behörighet liknar den behörighet som EG-domstolen och förstainstansrätten har tillsammans. Viktiga skillnader finns emellertid, av vilka två särskilt bör nämnas. Dels finns inte någon förstainstansrätt på EFTA-sidan. Eftersom förstainstansrätten upprättades inom gemenskapen huvudsakligen av arbetsbelastningsskäl, fanns inte någon anledning vid EES-avtalets undertecknande att upprätta en förstainstansrätt på EFTA-sidan. Dels kan inte EFTA-domstolen ogiltigförklara normativa rättsakter inom EES vilket EG-domstolen enligt artikel 173 i Romfördraget kan göra inom gemenskapen. Nedan beskrivs kortfattat EFTA-domstolens viktigare uppgifter.

Talan för fördragsbrott

Om EFTA:s övervakningsmyndighet stämmer ett EFTA-land inför EFTA-domstolen enligt förfarandet för den allmänna övervakningen skall EFTA-domstolen avgöra om ett fördragsbrott föreligger (artikel 31 i övervakningsavtalet).

Twister mellan EFTA-länder

EFTA-domstolen har vidare möjlighet att avgöra tvister mellan EFTA-länder beträffande EES-avtalet (artikel 31 i övervakningsavtalet). Det kan i detta sammanhang erinras om att tvister mellan medlemsstater inför EG-domstolen är mycket sällsynta och hittills har endast ett sådant fall fullföljts inför EG-domstolen.

Rådgivande yttranden

Om en domstol i ett EFTA-land konfronteras med en fråga om hur EES-avtalet skall tolkas får den domstolen, om den anser det nödvändigt för att döma i saken, begära ett rådgivande yttrande från EFTA-domstolen (artikel 34 i övervakningsavtalet).

En skillnad mellan dessa yttranden och de förhandsavgöranden som EG-domstolen avger till nationella domstolar i EG:s medlemsstater i motsvarande lägen enligt artikel 177 i Romfördraget, är att de senare är bindande för de nationella domstolarna medan EFTA-domstolens yttranden endast är rådgivande.

Ogiltigförklaring av EFTA:s övervakningsmyndighets beslut

Som nämnts ovan kan EFTA:s övervakningsmyndighet fatta beslut som är riktade mot stater bl.a. enligt reglerna om offentliga stödåtgärder och

mot näringsidkare i konkurrensärenden. Sådana beslut kan överklagas till EFTA-domstolen (artikel 36 i övervakningsavtalet). Domstolen kan då avgöra såväl om formella brister finns i övervakningsmyndighetens beslut som om beslutets materiella innehåll stämmer överens med EES-avtalets bestämmelser.

Skadestånd

EFTA-domstolen har behörighet i mål som avser ersättningsanspråk mot EFTA:s övervakningsmyndighet avseende skada i avtalsförhållanden och utomobligatoriska förhållanden (artikel 39 i övervakningsavtalet). Om t.ex. EFTA:s övervakningsmyndighet inte följt de stränga regler som finns om sekretess på konkurrensområdet och en näringsidkare därigenom lidit skada, är det således möjligt att kräva skadestånd av EFTA:s övervakningsmyndighet. Sådana frågor prövas av EFTA-domstolen.

Interimsåtgärder

I ärenden som anhängiggjorts vid EFTA-domstolen får denna föreskriva nödvändiga interimistiska åtgärder (artikel 41 i övervakningsavtalet).

5.1 Anslutningsfördraget

Övergången från EES till EU påverkas i första hand av de bestämmelser som införts i artikel 172 i anslutningsakten till anslutningsfördraget. Artikeln finns intagen i *bilaga 3*. Bestämmelserna avser främst förfarandena inom områdena för konkurrens, statsstöd och upphandling och riktas i första hand till de nya medlemsstaterna. Enskilda berörs dock också av dessa övergångsbestämmelser genom att kommissionen övertar ärenden från EFTA:s övervakningsmyndighet och genom att de flesta beslut av övervakningsmyndigheten avses fortsätta att gälla också i ett medlemskap. Anslutningsfördragets bestämmelser om övergången har tillkommit för att underlätta övergången från EES till EU. En av tankarna har varit att relevanta anmälningar m.m. från anslutande EFTA-länder och enskilda som redan gjorts enligt EES-avtalets tillämpliga regler till EFTA:s övervakningsmyndighet inte skall behöva göras på nytt till kommissionen. Vidare skall, som nyss sagts, beslut som fattats av EFTA:s övervakningsmyndighet enligt motsvarande regler i princip alljämt vara giltiga. Övergångsbestämmelserna innehåller i korthet följande.

Enligt artikel 172.1 skall de nya medlemsstaterna se till att kommissionen får de anmälningar och upplysningar av relevans som de lämnat till EFTA:s övervakningsmyndighet och den ständiga kommittén för EFTA-staterna före anslutningen. Överlämnandet till kommissionen skall betraktas som anmälningar och upplysningar enligt motsvarande EG-bestämmelser. Bestämmelsen riktar sig alltså till de nya medlemsstaterna.

Artikel 172.2 gäller ärenden som är under handläggning hos EFTA:s övervakningsmyndighet enligt EES-avtalets bestämmelser om konkurrens, statsstöd och offentlig upphandling. Huvudregeln är här att vid anslutningen pågående ärenden skall överlämnas till kommissionen för fortsatt handläggning enligt motsvarande EG-bestämmelser, även om de faktiska omständigheterna inträffat före anslutningen. Statsstöds- och upphandlingsreglerna riktar sig främst till staterna medan mål och ärenden på konkurrensområdet mer direkt berör enskilda. I konkurrensärenden kan enskilda och företag vara parter och reglerna har genom att ingångna avtal exempelvis kan vara ogiltiga viktiga civilrättsliga verkningar.

I artikel 172.3 föreskrivs att konkurrensärenden som vid anslutningen handläggs av kommissionen enligt EES-avtalet på motsvarande sätt skall fortsätta att handläggas av kommissionen men med tillämpning av EG-bestämmelser. EG-bestämmelserna tar således omedelbart över EES-bestämmelserna.

Artikel 172.4 och 172.5 behandlar beslut som fattats av EFTA:s övervakningsmyndighet och kommissionen i konkurrens- och statsstödsärenden. Huvudregeln innebär att beslut som fattats i konkurrensärenden före anslutningen skall gälla också efter anslutningen men som beslut enligt motsvarande bestämmelser i EG-rätten.

Kommissionen har dock rätt att besluta annorlunda. Skälet till att kommissionen har denna möjlighet är att dess kompetens enligt gemenskapsrätten inte skall inskränkas till följd av anslutningen. Punkten 5 föreskriver en motsvarande tillämpning i fråga om beslut enligt statsstödsbestämmelserna samt anger att statligt stöd som beviljats under år 1994 i strid med EES-bestämmelserna inte skall betraktas som "förekommande" statsstöd enligt EG-rätten (artikel 93 i Romfördraget).

Artikel 172.6 och 172.7 har mer generell karaktär och föreskriver att även övriga ärenden som handläggs av EFTA:s övervakningsmyndighet inom ramen för övervakningsförfarandet skall föras över till kommissionen samt att övervakningsmyndighetens fattade beslut även i övrigt skall fortsätta att gälla efter anslutningen, om inte kommissionen beslutar något annat.

Dessa bestämmelser i anslutningsakten blir genom den svenska anslutningslagen tillämpliga i Sverige. Tolkningen av dem tillkommer ytterst EG-domstolen som har att uttala sig om deras innebörd.

Av bestämmelserna framgår att det i anslutningsfördraget förutsätts viss medverkan av EFTA:s övervakningsmyndighet vid övergången från EES till EU. Denna medverkan kan inte regleras i anslutningsfördraget utan måste regleras av de parter i övervakningsavtalet som berörs.

5.2 Övergångsavtalet

EFTA-länderna Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike har mot denna bakgrund slutit ett avtal om övergångsbestämmelser som bl.a. reglerar EFTA:s övervakningsmyndighets och EFTA-domstolens behörighet under en övergångsperiod. Syftet med övergångsavtalet är att närmare reglera övergången från EES till EU och att uppfylla vad som föreskrivs i artikel 172 i anslutningsakten.

Som framgått innebär den behörighet som EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen har, långtgående befogenheter i förhållande till EFTA-länderna samt enskilda och företag från dessa länder. Eftersom EES-avtalets bestämmelser i stor utsträckning innehåller bestämmelser som i sak är identiska med bestämmelser i EG-rätten, är de regler som skall tillämpas vid ett eventuellt svenskt medlemskap i EU i mångt och mycket desamma som tillämpas genom EES-avtalet. Det är dock uppenbart att det behövs kompletterande regler för att åstadkomma klarhet i hur övergången från EES till EU i praktiken skall genomföras, inte bara när det gäller åtagandena från länderna på EFTA-sidan i anslutningsfördraget, utan också när det gäller företags och enskildas möjligheter att hävda sina rättigheter enligt övervakningsavtalet, som upphör att gälla i förhållande till de EFTA-länder som ansluter sig till EU om inte annat överenskoms.

Det måste t.ex. klargöras vad som händer med mål som redan är anhängiggjorda vid EFTA-domstolen om övervakningsavtalet upphör att gälla i förhållande till vissa EFTA-länder. I övervakningsavtalet finns vidare bestämmelser om möjlighet till resning i fråga om EFTA-domstolens domar inom tio år från domens meddelande, möjlighet för

enskilda att inom fem år från det skadan uppstod väcka skadeståndstalan mot EFTA:s övervakningsmyndighet etc. Vad som händer med dessa möjligheter om några EFTA-länder lämnar övervakningsavtalet behöver också klargöras. Slutligen kan konstateras att EFTA-institutionernas möjligheter att ingripa mot EFTA-länderna i EES samt enskilda och företag från dessa länder även i fråga om sådana händelser som inträffade före anslutningsfördragets ikraftträdande kräver övergångsregler.

Övergångsavtalet innehåller nio artiklar och kan sägas innehålla tre huvudelement. Dessa är

- a) en skyldighet för EFTA:s övervakningsmyndighet att överlämna underrättelser, anmälningar och pågående ärenden till kommissionen,
- b) en möjlighet för EFTA:s övervakningsmyndighet att inom tre månader efter övergången till EU anhängiggöra ärenden inför EFTA-domstolen som gäller EES-tiden, dvs. den 1 januari 1994 till den 1 januari 1995,
- c) en tidsmässig begränsning av rätten att väcka talan vid EFTA-domstolen såvitt avser händelser som inträffat under EES-tiden.

Inledande bestämmelser

Avtalets inleds med en ingress där det bl.a. konstateras att vissa övergångsregler avseende EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen är nödvändiga under en övergångsperiod efter anslutningsfördragets ikraftträdande. Som skäl anges att det är nödvändigt att säkerställa att rättigheter och förpliktelser, särskilt för enskilda och företag, som har uppkommit till följd av EES-avtalet och övervakningsavtalet, garanteras även efter att vissa EFTA-länder anslutit sig till Europeiska unionen.

Artikel 1

Artikel 1 i övergångsavtalet anger att bestämmelserna i övervakningsavtalet, sådant det ändras genom övergångsavtalet, skall fortsätta att gälla under en övergångsperiod efter den dag anslutningsfördraget träder i kraft för de EFTA-stater som ansluter sig till EU (artikel 1.1).

Vidare föreskrivs att övergångsavtalet skall tillämpas även beträffande de EFTA-stater som inte ansluter sig till EU såvitt avser ärenden där omständigheterna inträffat före anslutningen till EU (artikel 1.2 första stycket).

Genom bestämmelserna i artikel 1 öppnas alltså möjlighet för EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen att under en övergångsperiod avsluta övervakningen och den judiciella kontrollen av EES-avtalets efterlevnad när det gäller förhållanden som hänför sig till

tiden före anslutningsfördragets ikraftträdande. Som framgår av bestämmelsen gäller denna möjlighet således i förhållande såväl till de EFTA-länder som ansluter sig till EU, som till de EFTA-länder som inte ansluter sig till EU.

Genom denna ordning klargörs att om någon stat, enskild eller företagare, EFTA- eller EG-institution önskar att EFTA:s övervakningsmyndighet eller EFTA-domstolen skall pröva ett förhållande som inträffat *före* anslutningsfördragets ikraftträdande, måste detta ske under den övergångsperiod som föreskrivs i övergångsavtalet.

I artikel 1 anges vidare att de EFTA-stater som inte ansluter sig till EU i samförstånd kan besluta bl.a. om EFTA:s övervakningsmyndighets sammansättning vid behandlingen av ärenden som inträffar *efter* anslutningsfördragets ikraftträdande.

Denna bestämmelse överensstämmer med innehållet i artikel 50.3 i övervakningsavtalet. Där anges nämligen att när en eller flera EFTA-stater frånträder övervakningsavtalet, skall regeringarna i de återstående EFTA-staterna i samförstånd besluta om de nödvändiga ändringar som skall göras i detta avtal. Ett sådant beslut skulle också kunna beröra EFTA:s övervakningsmyndighets sammansättning och personal.

EFTA:s övervakningsmyndighets behörighet

Artiklarna 2 och 3

I anslutningsfördragets artikel 172 föreskrivs att EFTA:s övervakningsmyndighet, så snart som möjligt efter anslutningen till EU, skall överlämna vissa anmälningar och underrättelser till kommissionen samt att EFTA:s övervakningsmyndighet skall överlämna vissa anhängiga ärenden till kommissionen om dessa anmälningar, underrättelser och ärenden skulle ha getts in till kommissionen, om den anslutande staten hade varit medlem i EU.

Det är emellertid inte möjligt att med bindande verkan ålägga EFTA:s övervakningsmyndighets skyldigheter i anslutningsfördraget. Detta beror på att de avtalsslutande parterna i anslutningsfördraget inte är desamma som parterna i övervakningsavtalet där EFTA:s övervakningsmyndighets behörighet regleras. Artikel 172 är därför snarare att uppfatta som en skyldighet för de anslutande EFTA-länderna att uppnå detta resultat, dvs. att EFTA:s övervakningsmyndighet överlämnar de underrättelser, anmälningar m.m. som avses.

Den förklaring Finland, Norge, Sverige och Österrike gjort i samband med anslutningsfördraget (jfr gemensam förklaring nr 9, prop.1994/95:19, bilaga 11, s 10) tar sikte på detta förhållande. I förklaringen anger avtalssparterna i anslutningsfördraget att de beaktar att alla ändringar i EES-avtalet och övervakningsavtalet kräver samtycke från de berörda avtalsslutande parterna.

För att åstadkomma det resultat som avses i artikel 172 föreskriver således artikel 2 i övergångsavtalet att EFTA:s övervakningsmyndighet skall överlämna till kommissionen alla anmälningar och underrättelser

den har mottagit från, eller angående, en EFTA-stat som anslutit sig till EU och som, om den anslutande staten hade varit medlem i EU, skulle ha överlämnats till kommissionen. Exempel på sådana anmälningar är anmälningar till EFTA:s övervakningsmyndighet om hur Sverige genomfört direktiv som det hänvisas till i EES-avtalets bilagor, underrättelser till EFTA:s övervakningsmyndighet om behöriga myndigheter och anmälda organ i Sverige enligt bestämmelser i de EG-direktiv som det hänvisas till i EES-avtalets bilagor m.m.

Vidare anges i artikel 3 att EFTA:s övervakningsmyndighet så snart som möjligt efter anslutningen, till kommissionen skall överlämna vissa anhängiggjorda ärenden som till följd av anslutningen till EU omfattas av kommissionens behörighet. Det kan t.ex. röra sig om situationer där EFTA:s övervakningsmyndighet, enligt artikel 53.3 i EES-avtalet är behörig att meddela ett ansökande företag enskilt undantag från konkurrensreglerna. Om det avtal som anmälts till EFTA:s övervakningsmyndighet till följd av anslutningen påverkar handeln mellan EU:s medlemsstater, blir kommissionen enligt artikel 85 i EG-fördraget behörig att handlägga sådana ärenden. Ett sådant ärende skall således av EFTA:s övervakningsmyndighet överlämnas till kommissionen.

Artikel 4

Efter anslutningen till EU kommer inte EFTA:s övervakningsmyndighet längre att ha behörighet i förhållande till de EFTA-länder som ansluter sig till EU såvitt avser händelser som inträffar efter anslutningsavtalets ikraftträdande. Det följer av att dessa länder i enlighet med artikel 50.2 i övervakningsavtalet inte längre är parter i övervakningsavtalet. Detta förhållande innebär emellertid inte att de kan fränsäga sig sina skyldigheter enligt det avtalet när det gäller förhållanden som hänför sig till tiden före anslutningsfördragets ikraftträdande.

Mot denna bakgrund föreskriver artikel 4.1 i övergångsavtalet att utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 2 och 3 i övergångsavtalet – dvs. att överlämna anmälningar, underrättelser och anhängiggjorda ärenden till kommissionen – får EFTA:s övervakningsmyndighet i förhållande till de anslutande staterna efter anslutningen endast utöva de befogenheter som hänger samman med den roll EFTA:s övervakningsmyndighet har vid förfaranden inför EFTA-domstolen.

Det senare innebär att om EFTA:s övervakningsmyndighet fattat beslut i t.ex. ett konkurrensärende före anslutningsavtalets ikraftträdande och detta beslut sedan överklagas till EFTA-domstolen, kan EFTA:s övervakningsmyndighet vara svarande inför EFTA-domstolen under en övergångsperiod efter anslutningsavtalets ikraftträdande.

För att säkerställa efterlevnaden av EES-avtalets och övervakningsavtalets bestämmelser under tiden efter anslutningsfördragets ikraftträdande är det viktigt att EFTA:s övervakningsmyndighet kan fatta beslut och föra vissa ärenden till EFTA-domstolen såvitt avser förhållanden som hänför sig till tiden före anslutningsfördragets ikraftträdande.

Om denna möjlighet inte fanns skulle det i praktiken inte gå att

säkerställa kontrollen av EES-avtalets tillämpning under månaderna före anslutningsavtalets ikraftträdande. Det beror på att de förfaranderegler som EFTA:s övervakningsmyndighet skall tillämpa i sin övervakningsroll i många fall är förhållandevis tidsomfattande vilket i praktiken skulle omöjliggöra för myndigheten att hinna fatta beslut i fråga om sakförhållanden som inträffar månaderna före anslutningsfördragets ikraftträdande.

Artikel 4.2 anger därför att EFTA:s övervakningsmyndighet under en övergångsperiod på tre månader efter anslutningsfördragets ikraftträdande skall ha fortsatt behörighet enligt övervakningsavtalet vad gäller ärenden där de faktiska omständigheterna inträffat före anslutningen. En viktig begränsning är emellertid att ärendet inte får falla under kommissionens behörighet till följd av anslutningen. Om den begränsningen inte fanns skulle det i praktiken vara möjligt att pröva samma ärende enligt två olika ordningar, vilket inte vore förenligt med allmänna rättsprinciper.

I praktiken innebär detta att EFTA:s övervakningsmyndighet under tre månader efter anslutningsfördragets ikraftträdande kan fatta beslut i t.ex. ett konkurrensärende där de faktiska omständigheterna inträffade före anslutningsfördragets ikraftträdande. Om det är ett ärende där t.ex. ett avtal har verkningar som står i strid med EES-avtalets konkurrensbestämmelser och som efter anslutningsfördragets ikraftträdande alltjämt har verkningar som står i strid med motsvarande bestämmelser i EEG-fördraget, är emellertid EFTA:s övervakningsmyndighet inte behörig. I ett sådant fall är kommissionen behörig.

EFTA-domstolens behörighet

Artiklarna 2 till 4 ovan behandlar EFTA:s övervakningsmyndighets behörighet efter anslutningsfördragets ikraftträdande. Artiklarna 5 – 8 behandlar EFTA-domstolens behörighet efter anslutningsavtalets ikraftträdande. Som nämnts har EFTA:s övervakningsmyndighet under vissa förutsättningar fortsatt behörighet under en period av tre månader efter anslutningsfördragets ikraftträdande.

För att säkerställa möjligheten till rättslig prövning av bl.a. de åtgärder EFTA:s övervakningsmyndighet vidtagit dels under denna tremånadersperiod, dels åtgärder i tiden före EES-avtalets ikraftträdande, föreskrivs i artikel 5.1 i övergångsavtalet att nya förfaranden får inledas inför EFTA-domstolen inom den tremånadersperiod som nämnts ovan. En förutsättning är emellertid att det är fråga om förhållanden som inträffat före anslutningsfördragets ikraftträdande.

För att påskynda processen inför EFTA-domstolen införs det vidare i artikel 5.1 i övergångsavtalet vissa begränsningar när det gäller de fataliteter som anges i övervakningsavtalet (se vidare under artikel 6 nedan).

Syftet med att ge EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen fortsatt behörighet under en övergångsperiod är att säkerställa att enskilda och näringsidkares rättigheter enligt EES-avtalet skall kunna

upprätthållas.

När det gäller EFTA-ländernas rättigheter som stater betraktat bör det emellertid vara möjligt att införa vissa begränsningar. Detta gäller t.ex. möjligheten att avgöra tvister mellan två eller flera EFTA-länder. Således anges i artikel 5.2 att det efter anslutningsfördragets ikraftträdande inte är möjligt för en EFTA-stat att enligt artikel 32 i övervakningsavtalet väcka talan inför EFTA-domstolen i frågor som gäller en annan EFTA-stats tillämpning eller tolkning av bl.a. EES-avtalet.

Artikel 6

Genom artikel 6 i övergångsavtalet begränsas vissa tidsfrister i övervakningsavtalet bl.a. såvitt avser rätten att väcka talan inför EFTA-domstolen. Detta görs för att begränsa tidsåtgången för EFTA-domstolens verksamhet enligt övergångsavtalet. De begränsningar som görs torde emellertid inte behöva inverka menligt på enskildas och företagens möjligheter att tillvarata sina rättigheter inför EFTA-domstolen.

Således anger artikel 6 a att de tidsfrister som anges i artikel 36 tredje stycket och artikel 37 andra stycket skall begränsas från två månader till en månad.

Detta innebär t.ex. att ett företag som avser att överklaga ett beslut från EFTA:s övervakningsmyndighet som fattats efter anslutningsfördragets ikraftträdande och som rör förhållanden som inträffat före anslutningsavtalets ikraftträdande, måste överklaga beslutet till EFTA-domstolen inom en månad från dagen då åtgärden offentliggjorts eller delgivits klaganden, eller om så inte skett, från den dag då denne fick kännedom om åtgärden, allt efter omständigheterna (jfr artikel 36 i övervakningsavtalet).

I artikel 6 b begränsas tidsfristen för bl.a. EFTA-länderna, EFTA:s övervakningsmyndighet, och kommissionen att inkomma med inlagor och skriftliga synpunkter i ärenden som anhängiggjorts vid EFTA-domstolen (jfr artikel 20 i EFTA-domstolens stadga som finns intagen i protokoll 5 till övervakningsavtalet). Från att tidigare ha varit två månader begränsas tidsfristen för att inkomma med inlagor etc. till en månad.

Slutligen uppmanas domstolen i artikel 6 c att begränsa de tidsfrister som finns angivna i domstolens rättegångsregler. Domstolen måste emellertid i sådana fall beakta grundläggande processuella krav, dvs. tidsfrister kan inte sättas så korta att det inte är möjligt att utnyttja de processuella rättigheter som finns i domstolens rättegångsregler. Ett beslut av EFTA-domstolen att i vissa fall begränsa dessa tidsfrister behöver inte underställas EFTA-länderna för godkännande, vilket normalt krävs enligt artikel 43 i övergångsavtalet.

Artikel 7

Som framgår av ovan nämnda bestämmelser i övergångsavtalet är syftet med avtalet att efter en övergångstid en gång för alla avsluta ärenden som berör förhållanden som inträffat under tiden före anslutningsfördragets ikraftträdande. Mot denna bakgrund sätter artikel

7 en tidsgräns för EFTA-domstolen inom vilken domstolen måste avsluta dem. Artikel 7 föreskriver således att EFTA-domstolen skall avsluta alla anhängiggjorda ärenden enligt övergångsavtalet inom sex månader från anslutningsfördragets ikraftträdande. Parterna i övergångsavtalet kan emellertid i samförstånd förlänga sexmånadersperioden med ytterligare max sex månader.

Med tanke på denna tidsfrist, kan det förväntas att EFTA-domstolen kommer att begränsa de nu angivna tidsfristerna.

Artikel 8

I artikel 13 i EFTA-domstolens stadga (intagen i protokoll 5 till övervakningsavtalet) föreskrivs att domarna och justitiesekreteraren är skyldiga att vara bosatta där domstolen har sitt säte, dvs. i Geneve.

Artikel 8 anger emellertid att nämnda bestämmelse inte skall tillämpas på domare i EFTA-domstolen som tjänstgör enligt övergångsavtalet.

Slutbestämmelser

I artikel 9 finns bestämmelser om övergångsavtalets ikraftträdande m.m. Där anges att övergångsavtalet upprättas i ett original på engelska, finska, isländska, norska, svenska och tyska. Var och en av dessa texter skall ha lika giltighet.

Ratifikation skall ske i enlighet med avtalsparternas respektive konstitutionella krav. Övergångsavtalet skall deponeras hos den svenska regeringen som skall överlämna till de avtalslutande parterna bestyrkta kopior av avtalet och underrätta avtalsparterna om deponerade ratifikationsinstrument.

Artikel 9 anger vidare att övergångsavtalet träder i kraft för Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike samma dag som anslutningsfördraget träder i kraft under förutsättning att dessa stater har deponerat sina ratifikationsinstrument före den dagen. Om detta datum överskrids utan att erforderliga ratifikationer deponerats, skall avtalet träda i kraft den första dagen i månaden som följer efter den sista depositionen. Skulle emellertid den sista depositionen göras mindre än 15 dagar före den påföljande månaden, skall avtalet träda i kraft den första dagen i den andra månaden som följer på den sista depositionen.

Liechtenstein kan ansluta sig till övergångsavtalet samma dag som övriga avtalsparter under förutsättning att EES-avtalet och övervakningsavtalet har trätt i kraft för Liechtenstein och att Liechtenstein deponerat sitt anslutningsinstrument beträffande övergångsavtalet. Efter den dagen kan Liechtenstein ansluta sig till övergångsavtalet den första dagen i den månad som följer efter Liechtensteins deposition under förutsättning att EES-avtalet och övervakningsavtalet då har trätt i kraft för Liechtenstein.

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner övergångsavtalet.

Skälen för regeringens förslag: Övergångsavtalet är en överenskommelse mellan EFTA-länderna i EES utom Liechtenstein. Det avser att reglera de institutionella förhållandena på EFTA-sidan som rör EES om ett eller flera EFTA-länder ansluter sig till EU. Avtalet kan också sägas övergångsvis ersätta övervakningsavtalet som ju upphör att gälla för de EFTA-länder som blir medlemmar i EU. Genom det nya övergångsavtalet åstadkoms i första hand två saker. Dels utgör avtalet ett instrument för EFTA-länderna i EES att uppfylla sina förpliktelser enligt anslutningsfördraget. Dels ges institutionerna på EFTA-sidan - EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen - en möjlighet att slutföra ärenden enligt EES-avtalet som inte kommer att behandlas inom EU. Från allmänna rättssäkerhetssynpunkter är detta väsentligt. Så långt det varit möjligt har nu klargjorts på vilket sätt och i vilken utsträckning ärenden enligt EES-avtalet kommer att behandlas av de internationella organen. Riksdagen bör godkänna avtalet. Eftersom avtalet gäller såväl länder som ansluter sig till EU som kvarvarande länder på EFTA-sidan, bör godkännande ske oavsett om Sverige blir medlem i EU eller ej.

Regeringens förslag: Övergångsavtalet inkorporeras i svensk rätt genom en särskild lag, lagen om övergångsbestämmelser för en period efter vissa EFTA-staters anslutning till Europeiska unionen. I övergångsbestämmelsen till lagen med anledning av Sveriges anslutning till EU införs en hänvisning till denna lag.

Skälen för regeringens förslag: På samma sätt som vid EES- och EFTA-avtalens införlivande med svensk rätt, bör också övergångsavtalet införlivas med svensk rätt genom inkorporering. Övergångsavtalet utgör ju inte en del av den EG-rätt som blir gällande i Sverige genom anslutningslagen utan kan närmast jämföras med de avtal EFTA-länderna tidigare träffat sinsemellan med anledning av EES-avtalet.

I anslutningslagens ikraftträdandebestämmelse finns en övergångsregel som rör EES-lagen. I den sägs att EES-lagen skall upphöra att gälla men fortsätta att tillämpas på förhållanden som hänför sig till den tid under vilken lagen varit i kraft med de undantag som följer av anslutningsfördraget. Att undantag gjorts för anslutningsfördraget följer av att däri finns bestämmelser som gör EG-rätten tillämplig på förhållanden som omfattas av EES-reglerna. Exempelvis övertar kommissionen handläggningen av vissa ärenden trots att EFTA:s övervakningsmyndighet också skulle varit behörig. EES-lagen skall med andra ord *inte* tillämpas på vissa fall trots att de hänför sig till den tid lagen varit i kraft.

Genom övergångsavtalet kompletteras bestämmelserna i anslutningsfördraget så att det i praktiken skall bli möjligt för organen på EFTA-sidan att medverka i arrangemanget. Övergångsregeln i anslutningslagens ikraftträdandebestämmelse behöver därför kompletteras så att undantag också görs för övergångsavtalets bestämmelser i lagen om övergångsbestämmelser för en period efter vissa EFTA-staters anslutning till Europeiska unionen. Det bör härvid noteras att utan övergångsavtalet skulle den upphävda EES-lagens tillämpning på tidigare förhållanden inte kunna åstadkommas när det gäller de särskilda EFTA-institutionerna och deras uppgifter, eftersom Sverige då inte längre skulle vara part i övervakningsavtalet.

I övergångsavtalet finns ikraftträdandebestämmelser som innebär att avtalet teoretiskt skulle kunna träda i kraft senare än den 1 januari 1995. Det bör därför ankomma på regeringen att besluta om ikraftträdande av lagförslagen som läggs fram i denna proposition.

Skulle Sverige inte bli medlem av EU, krävs likväl att övergångsavtalet inkorporeras i svensk rätt.

EFTA-institutionernas verksamhet bekostas av EFTA-länderna i EES. För budgetåret 1994/95 har i budgetpropositionen (prop. 1994/95:100) under anslaget B.5 EFTA anslagits medel för finansiering av Sveriges del. Övergångsavtalet innebär endast att detta anslag fortsätter att tas i anspråk även om Sverige skulle bli medlem i EU under budgetåret.

AGREEMENT
ON TRANSITIONAL ARRANGEMENTS
FOR A PERIOD AFTER THE ACCESSION OF CERTAIN EFTA
STATES TO THE EUROPEAN UNION

THE REPUBLIC OF AUSTRIA,
THE REPUBLIC OF FINLAND,
THE REPUBLIC OF ICELAND,
THE KINGDOM OF NORWAY AND
THE KINGDOM OF SWEDEN,

HAVING REGARD to the Agreement on the European Economic Area,
hereinafter referred to as the EEA Agreement,

HAVING REGARD to the Agreement between the EFTA States on the
Establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice,
hereinafter referred to as the Surveillance and Court Agreement,

WHEREAS the Treaty concerning the accession of the Kingdom of
Norway, the Republic of Austria, the Republic of Finland and the
Kingdom of Sweden to the European Union, hereinafter referred to as
the Accession Treaty, was signed at Corfu on 24 June 1994,

WHEREAS it is necessary to provide for certain transitional
arrangements relating to the operation of the EFTA Surveillance
Authority and the EFTA Court,

WHEREAS rights and obligations, in particular the rights of individuals
and economic operators, which have arisen in the framework of the EEA
Agreement, have to be safeguarded also after the accession of EFTA
States to the European Union,

NOTING that the present Agreement has effects on the rights and
obligations of individuals and economic operators from acceding EFTA
States as well as from non-acceding EFTA States and from third States,

HAVE DECIDED to conclude the following Agreement:

ARTICLE 1

Prop. 1994/95:36
Bilaga 1

1. The provisions of the Surveillance and Court Agreement shall, as modified by the present Agreement, continue to apply for a transitional period after the date of entry into force of the Accession Treaty for EFTA States acceding to the European Union.

2. The present Agreement shall also apply for an EFTA State which does not accede to the European Union in respect of cases in which the events giving rise to an action occurred before accession.

Nothing in the Surveillance and Court Agreement or the present Agreement shall prevent such a State from deciding that the EFTA Surveillance Authority and the EFTA Court shall operate, in respect of cases in which the events giving rise to an action occurred after accession, in any composition and with the staffing which that EFTA State deems appropriate.

In case two or more EFTA States do not accede to the European Union the decision referred to in the second sub-paragraph shall be taken by common accord of the Governments of those States.

ARTICLE 2

The EFTA Surveillance Authority shall, as soon as possible after accession, transmit to the European Commission any notification or information which has been received from, or which relates to an acceding EFTA State in accordance with the EEA Agreement and the Surveillance and Court Agreement, and which, had the acceding State been a member of the European Union, would have been submitted to the Commission.

ARTICLE 3

The EFTA Surveillance Authority shall, as soon as possible after accession, transmit to the European Commission pending cases which, as a result of accession, fall under the Commission's competence.

This applies to:

– cases dealt with under Articles 53, 54, 57, 61 and 62 or 65 of the EEA Agreement or Articles 1 or 2 of Protocol 25 to that Agreement including cases in which the facts came to an end before the date of accession;

– all other cases where the EFTA Surveillance Authority has been seized in the framework of the surveillance procedure under the EEA Agreement.

ARTICLE 4

Prop. 1994/95:36
Bilaga 1

1. Without prejudice to Articles 2 and 3 the EFTA Surveillance Authority may, after accession, only carry out those tasks which are related to its role in proceedings before the EFTA Court.

2. However, the EFTA Surveillance Authority shall, during a period of three months after accession, continue to be competent for cases in which the events giving rise to an action occurred before accession and which do not, as a result of accession, fall under the European Commission's competence.

ARTICLE 5

1. After accession, new proceedings may only be instituted before the EFTA Court in cases in which the events giving rise to an action under the EEA Agreement or the Surveillance and Court Agreement occurred before accession and an application is lodged with the EFTA Court within three months after accession. However, an action under Article 36 or 37 of the Surveillance and Court Agreement may be brought within the time-limits provided for in Article 36, third paragraph, and Article 37, second paragraph, of the Surveillance and Court Agreement as modified by Article 6(a) of the present Agreement.

2. After accession, new proceedings based on Article 32 of the Surveillance and Court Agreement may not be instituted before the EFTA Court.

ARTICLE 6

For the purposes of the present Agreement:

(a) the time-limits laid down in Article 36, third paragraph, and Article 37, second paragraph, of the Surveillance and Court Agreement shall, after accession, be one month;

(b) the time-limit laid down in Article 20 of Protocol 5 to the Surveillance and Court Agreement shall, after accession, be one month;

(c) the EFTA Court is encouraged to shorten the procedural time-limits provided for in its Rules of Procedure, either generally or with regard to individual cases, taking due account of the basic procedural rights of the parties concerned. The relevant decisions of the EFTA Court do not require approval by the Governments of the EFTA States.

ARTICLE 7

Prop. 1994/95:36
Bilaga 1

The EFTA Court shall conclude all pending cases within six months after accession. However, the Governments of the Parties to the present Agreement may, by common accord to be reached at the latest seven weeks before the end of these six months, extend this period by a period not exceeding six months.

ARTICLE 8

Article 13 of Protocol 5 to the Surveillance and Court Agreement shall not apply to a judge of the EFTA Court acting under the present Agreement.

ARTICLE 9

1. This Agreement is drawn up in a single original in the English, Finnish, German, Icelandic, Norwegian and Swedish languages, each of these texts being equally authentic.

2. This Agreement shall be ratified by the Contracting Parties in accordance with their respective constitutional requirements.

It shall be deposited with the Government of Sweden which shall transmit certified copies to all the other Contracting Parties.

The instruments of ratification shall be deposited with the Government of Sweden which shall notify all the other Contracting Parties.

3. This Agreement shall enter into force between the Republic of Austria, the Republic of Finland, the Republic of Iceland, the Kingdom of Norway and the Kingdom of Sweden on the same day as the Accession Treaty provided that they have deposited their instruments of ratification before that day.

After that date, this Agreement shall enter into force on the first day of the month following the last deposit. If, however, such deposit is made less than fifteen days before the beginning of the following month, this Agreement shall not enter into force until the first day of the second month after the date of such deposit.

4. The Principality of Liechtenstein may accede to this Agreement on the same day, provided that by that day the EEA Agreement and the Surveillance and Court Agreement have entered into force with regard to Liechtenstein and Liechtenstein has deposited an instrument of accession to this Agreement. After that date, Liechtenstein may accede to this Agreement on the first day of the month following the deposit of an instrument of accession to this Agreement, provided that the EEA Agreement and the Surveillance and Court Agreement have entered into force with regard to Liechtenstein.

The instrument of accession shall be deposited with the Government of Sweden which shall notify all Contracting Parties.

Prop. 1994/95:36
Bilaga 1

IN WITNESS WHEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorised thereto, have signed this Agreement.

DONE at Brussels, this 28th day of September 1994.

AVTAL
OM ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER
FÖR EN PERIOD EFTER VISSA EFTA-STATERS ANSLUTNING
TILL EUROPEISKA UNIONEN

REPUBLIKEN FINLAND,
REPUBLIKEN ISLAND,
KONUNGARIKET NORGE,
KONUNGARIKET SVERIGE OCH
REPUBLIKEN ÖSTERRIKE

HAR ENATS OM FÖLJANDE

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, nedan kallat EES-avtalet,

med beaktande av avtalet mellan EFTA-staterna om upprättandet av en övervakningsmyndighet och en domstol, nedan kallat övervakningsavtalet, och

med beaktande av följande:

Fördraget om Konungariket Norges, Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning till Europeiska unionen, nedan kallat anslutningsfördraget, undertecknades på Korfu den 24 juni 1994.

Det är nödvändigt att fastställa vissa övergångsbestämmelser för verksamheten hos EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen.

Rättigheter och förpliktelser, särskilt rättigheter för enskilda och företag, som har uppkommit inom ramen för EES-avtalet, måste garanteras även efter vissa EFTA-staters anslutning till Europeiska unionen.

Det här avtalet påverkar rättigheterna och förpliktelserna för enskilda och företag från såväl anslutande EFTA-stater som EFTA-stater som inte ansluter sig och tredje land.

ARTIKEL 1

Prop. 1994/95:36
Bilaga 2

1. Bestämmelserna i övervakningsavtalet skall, i deras lydelse enligt det här avtalet, fortsätta att gälla under en övergångsperiod efter den dag då anslutningsfördraget träder i kraft för de EFTA-stater som ansluter sig till Europeiska unionen.

2. Det här avtalet skall också gälla för en EFTA-stat som inte ansluter sig till Europeiska unionen vad gäller ärenden där de händelser som givit upphov till ett förfarande inträffade före anslutningen.

En sådan stat skall inte, genom bestämmelser i övervakningsavtalet eller det här avtalet, hindras från att besluta att EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen skall agera i ärenden där de händelser som givit upphov till ett förfarande inträffade efter anslutningen, med vilken sammansättning som helst och med den personal som EFTA-staten i fråga anser lämplig.

Om två eller flera EFTA-stater inte ansluter sig till Europeiska unionen skall det beslut som avses i andra stycket fattas i samförstånd av dessa staters regeringar.

ARTIKEL 2

EFTA:s övervakningsmyndighet skall så snart som möjligt efter anslutningen, till Europeiska kommissionen överlämna alla anmälningar och underrättelser som den har mottagit från eller som gäller en anslutande EFTA-stat i enlighet med EES-avtalet och övervakningsavtalet samt som, om den anslutande staten hade varit medlem av Europeiska unionen, skulle ha getts in till kommissionen.

ARTIKEL 3

EFTA:s övervakningsmyndighet skall så snart som möjligt efter anslutningen, till Europeiska kommissionen överlämna anhängiga ärenden som till följd av anslutningen omfattas av kommissionens behörighet.

Detta gäller följande ärenden:

– Ärenden som handläggs enligt artiklarna 53, 54, 57, 61 och 62 eller 65 i EES-avtalet eller artikel 1 eller 2 i protokoll 25 till det avtalet, inbegripet ärenden där de faktiska omständigheterna inträffat före anslutningen.

– Alla andra ärenden som har väckts hos EFTA:s övervakningsmyndighet inom ramen för övervakningsförfarandet enligt EES-avtalet.

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 2 och 3 får EFTA:s övervakningsmyndighet efter anslutningen endast utföra de uppgifter som hänger samman med dess roll i förfaranden inför EFTA-domstolen.

2. EFTA:s övervakningsmyndighet skall emellertid, under tre månader efter anslutningen, behålla sin behörighet vad gäller ärenden där de händelser som givit upphov till ett förfarande inträffade före anslutningen och som inte till följd av anslutningen omfattas av Europeiska kommissionens behörighet.

ARTIKEL 5

1. Efter anslutningen får nya förfaranden inledas inför EFTA-domstolen endast i ärenden där de händelser som enligt EES-avtalet eller övervakningsavtalet givit upphov till ett förfarande inträffade före anslutningen och där en ansökan lämnas till EFTA-domstolen inom tre månader efter anslutningen. En talan enligt artikel 36 eller 37 i övervakningsavtalet får emellertid väckas inom de tidsfrister som anges i artikel 36 tredje stycket och artikel 37 andra stycket i övervakningsavtalet, i dess lydelse enligt artikel 6 a i det här avtalet.

2. Efter anslutningen får nya förfaranden enligt artikel 32 i övervakningsavtalet inte inledas inför EFTA-domstolen.

ARTIKEL 6

För det här avtalet gäller följande:

a) De tidsfrister som fastställs i artikel 36 tredje stycket och artikel 37 andra stycket i övervakningsavtalet skall efter anslutningen vara en månad.

b) Den tidsfrist som fastställs i artikel 20 i protokoll 5 till övervakningsavtalet skall efter anslutningen vara en månad.

c) EFTA-domstolen uppmantras att förkorta de processuella tidsfrister som fastställts i dess rättegångsregler, antingen allmänt eller i enskilda ärenden, med vederbörlig hänsyn till de berörda parternas grundläggande processuella rättigheter. För de beslut som EFTA-domstolen fattar i detta avseende krävs inget godkännande av EFTA-staternas regeringar.

EFTA-domstolen skall avsluta alla anhängiga ärenden inom sex månader efter anslutningen. Regeringarna för parterna till det här avtalet får emellertid, senast sju veckor före utgången av dessa sex månader, i samförstånd förlänga denna period med högst sex månader.

ARTIKEL 8

Artikel 13 i protokoll 5 till övervakningsavtalet skall inte tillämpas på domare i EFTA-domstolen som tjänstgör enligt det här avtalet.

ARTIKEL 9

1. Detta avtal är upprättat i ett enda original på engelska, finska, isländska, norska, svenska och tyska, vilka samtliga texter är lika giltiga.

2. Detta avtal skall ratificeras av de avtalsslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella krav.

Det skall deponeras hos Sveriges regering, som skall överlämna bestyrkta kopior till alla övriga avtalsslutande parter.

Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Sveriges regering som skall anmäla detta till alla övriga avtalsslutande parter.

3. Detta avtal träder i kraft mellan Republiken Finland, Republiken Island, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike samma dag som anslutningsfördraget, under förutsättning att dessa stater har deponerat sina ratifikationsinstrument före den dagen.

Efter den dagen träder detta avtal i kraft den första dagen i månaden efter den då den sista deponeringen gjordes. Om denna deponering görs senare än femton dagar före påföljande månads början träder detta avtal emellertid i kraft först den första dagen i den andra månaden efter den då deponeringen gjordes.

4. Furstendömet Liechtenstein kan ansluta sig till detta avtal samma dag, under förutsättning att EES-avtalet och övervakningsavtalet senast den dagen har trätt i kraft med avseende på Liechtenstein och att Liechtenstein har deponerat sitt anslutningsinstrument avseende detta avtal. Efter den dagen kan Liechtenstein ansluta sig till detta avtal den första dagen i månaden efter den då Liechtensteins anslutningsinstrument avseende detta avtal har deponerats, under förutsättning att EES-avtalet och övervakningsavtalet har trätt i kraft med avseende på Liechtenstein.

Anslutningsinstrumentet skall deponeras hos Sveriges regering som skall anmäla detta till alla avtalsslutande parter.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat Prop. 1994/95:36
detta avtal. Bilaga 2

Som skedde i Bryssel den 28 september 1994.

Artikel 172

1. Från dagen för anslutningen skall de nya medlemsstaterna säkerställa att kommissionen utan dröjsmål får alla relevanta anmälningar och underrättelser som före anslutningen har lämnats till EFTA:s övervakningsmyndighet eller Ständiga kommittén för EFTA-staterna enligt EES-avtalet. Det överlämnandet skall betraktas som en anmälan eller underrättelse till kommissionen vid tillämpningen av motsvarande gemenskapsbestämmelser.
2. Från dagen för anslutningen skall de nya medlemsstaterna säkerställa att sådana ärenden som omedelbart före anslutningen är anhängiga vid EFTA:s övervakningsmyndighet enligt artiklarna 53, 54, 57, 61, 62 eller 65 i EES-avtalet eller artikel 1 eller 2 i protokoll 25 till det avtalet, och som omfattas av kommissionens behörighet på grund av anslutningen – även ärenden där de faktiska omständigheterna inträffat före anslutningen – utan dröjsmål lämnas över till kommissionen för fortsatt handläggning enligt relevanta gemenskapsbestämmelser och med bibehållen rätt för intressenter att bli hörda.
3. Sådana ärenden hos kommissionen som är anhängiga enligt artikel 53 eller 54 i EES-avtalet eller artikel 1 eller 2 i protokoll 25 till det avtalet – här inbegrips även ärenden där de faktiska omständigheterna inträffat före anslutningen – och som på grund av anslutningen omfattas av artikel 85 eller 86 i Romfördraget eller artikel 65 eller 66 i Parisfördraget, skall i fortsättningen handläggas av kommissionen med tillämpning av relevanta gemenskapsbestämmelser.
4. Sådana beslut om undantag i särskilda fall eller sådana icke-ingripandebesked enligt artikel 53 i EES-avtalet eller artikel 1 i protokoll 25 till det avtalet som EFTA:s övervakningsmyndighet eller kommissionen meddelat före anslutningen och som gäller fall som på grund av anslutningen omfattas av artikel 85 i Romfördraget eller artikel 65 i Parisfördraget skall i fortsättningen gälla som beslut enligt dessa artiklar i Romfördraget och Parisfördraget till dess att den tid går ut som anges i besluten eller till dess att kommissionen bestämmer något annat genom ett motiverat beslut i överensstämmelse med gemenskapsrättens grundläggande principer.
5. Alla beslut som EFTA:s övervakningsmyndighet före anslutningen har meddelat enligt artikel 61 i EES-avtalet och som gäller fall som på grund av anslutningen omfattas av artikel 92 i Romfördraget skall i fortsättningen gälla som beslut enligt artikel 92 i Romfördraget, om inte kommissionen beslutar något annat enligt artikel 93 i Romfördraget. Denna punkt skall inte gälla beslut enligt förfarandet i artikel 64 i EES-avtalet. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 skall statligt stöd, som en ny medlemsstat har beviljat under år 1994 och som den i strid med EES-avtalet eller arrangemang enligt det avtalet inte har anmält till EFTA:s övervakningsmyndighet eller som den har anmält dit men lämnat före det att EFTA:s övervakningsmyndighet fattat beslut i saken, skall inte anses som "förekommande" stöd i medlemsstaten i den mening som avses i Romfördragets artikel 93.1.

6. Från dagen för anslutningen skall de nya medlemsstaterna säkerställa att alla andra ärenden, som före anslutningen har väckts hos EFTA:s övervakningsmyndighet inom ramen för övervakningsförfarandet enligt EES-avtalet, utan dröjsmål lämnas över till kommissionen för fortsatt handläggning enligt relevanta gemenskapsbestämmelser och med bibehållen rätt för intressenter att bli hörda.
7. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 4 och 5 skall de beslut som EFTA:s övervakningsmyndighet har fattat fortsätta att gälla efter anslutningen, om inte kommissionen bestämmer något annat genom ett motiverat beslut i överensstämmelse med gemenskapsrättens grundläggande principer.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 oktober 1994

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sahlin, Hjelm-Wallén, Peterson, Hellström, Thalén, Freivalds, Wallström, Tham, Schori, Blomberg, Heckscher, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusman, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh Johansson

Föredragande: statsrådet Hellström

Regeringen beslutar proposition 1994/95:36 Övergången från EES till EU – vissa kompletterande bestämmelser.